

# SUONENJOEN KOULUKULJETUKSEN PERIAATTEET



Suonenjoen koulutuslautakunta

18.1.2022

<b>1</b>	<b>YLEISTÄ .....</b>	<b>3</b>
1.1	KOULUMATKOJA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ .....	3
1.2	LAIN SOVELTAMINEN.....	4
<b>2</b>	<b>KOULUKULJETUKSEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET .....</b>	<b>4</b>
2.1	KOULUMATKA .....	4
2.1.1	<i>Koulumatkaan sisältyvä omatoimisesti kuljettava matka .....</i>	<i>5</i>
2.2	MATKAN VAARALLISUUS, VAIKEUS TAI RASITTAVUUS.....	5
2.2.1	<i>Tien vaarallisuus .....</i>	<i>5</i>
2.2.2	<i>Petoeläinvaara.....</i>	<i>6</i>
2.2.3	<i>Terveydelliset syyt (vaikeus ja rasittavuus).....</i>	<i>6</i>
2.3	ESIOPETUKSEN OPPILAAT .....	7
2.4	KEHITYSVAMMAISTEN OPPILAIDEN KULJETUS.....	7
2.5	MUUT PERUSTEET TAI POIKKEUKSET .....	8
2.5.1	<i>Valmistavan opetuksen oppilaat .....</i>	<i>8</i>
2.5.2	<i>Koulutuksen järjestäjän osoittama koulu .....</i>	<i>8</i>
2.5.3	<i>Toissijainen koulu.....</i>	<i>8</i>
2.5.4	<i>Muutto kesken lukuvuoden.....</i>	<i>8</i>
2.5.5	<i>Yhteishuoltajuus.....</i>	<i>8</i>
2.5.6	<i>Äkilliset poikkeustilanteet .....</i>	<i>8</i>
2.5.7	<i>Tilapäiset terveydelliset syyt.....</i>	<i>9</i>
2.5.8	<i>TET-jaksojen maksuton koulukuljetusoikeus.....</i>	<i>9</i>
<b>3</b>	<b>KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN .....</b>	<b>9</b>
3.1	KULJETUSMUOTO.....	10
3.2	NOUTOAIKAT.....	10
3.3	KULJETUKSEN KESTO .....	10
3.4	MUUT HUOMIOITAVAT SEIKAT .....	11
3.4.1	<i>Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana.....</i>	<i>11</i>
3.4.2	<i>Kuljetusoppilaan poistaminen koulutiloista kesken päivän .....</i>	<i>11</i>
3.4.3	<i>Tukiopetus, jälki-istunnot ja kaupungin järjestämä kerhotoiminta .....</i>	<i>11</i>
3.4.4	<i>Iltapäivätoiminta .....</i>	<i>12</i>
3.4.5	<i>Toisen asteen oppilaat.....</i>	<i>12</i>
3.4.6	<i>Itsemaksavat matkustajat .....</i>	<i>13</i>
<b>4</b>	<b>KOULUKULJETUKSEN TAI AVUSTUKSEN HAKEMINEN .....</b>	<b>13</b>
4.1	PERUSOPETUKSEN OPPILAAT, SUBJEKTIIVINEN OIKEUS KOULUKULJETUKSEEN .....	13
4.2	ESIOPPILAAT, KOULUMATKA VÄHINTÄÄN 3KM .....	13
4.3	ESI- JA PERUSOPETUS / MUU OIKEUS KOULUKULJETUKSEEN.....	13
4.4	KULJETUS-/ SAATTOAVUSTUS .....	14
<b>5</b>	<b>KOULUKULJETUKSIA KOSKEVAT OHJEET.....</b>	<b>14</b>
5.1	KUORMITUSSÄÄDÖKSET .....	14
5.2	AIKATAULUT .....	14
5.3	TURVAVYÖT.....	15
5.4	KÄYTTÄYTYMINEN JA TURVALLISUUS.....	15
5.5	URHEILUVÄLINEET JA MUUT POIKKEAVAT TAVARAT .....	15
5.6	KULJETUSOPPILAAN TEHTÄVÄT JA VASTUU .....	16
5.7	HUOLTAJAN TEHTÄVÄT JA VASTUU.....	16
5.8	LIKENNÖITSIJÄN TEHTÄVÄT JA VASTUU .....	17
5.9	KOULUN / ESIOPETUSPAIKAN TEHTÄVÄT JA VASTUU .....	18
5.10	KOULUTUSPALVELUIDEN TEHTÄVÄT JA VASTUU .....	18
5.11	VAKUUTUKSET.....	19

<b>6</b>	<b>ONGELMATILANTEET .....</b>	<b>19</b>
6.1	AUTO EI SAAVU PYSÄKILLE .....	19
6.2	POIKKEUKSELLISET KELI- YMS. OLOSUHTEET .....	20
6.3	VAHINKO TAI ILKIVALTA .....	20
6.4	KADONNEET TAI UNOHTUNEET TAVARAT .....	20
6.5	PALAUTE KULJETUKSEN LAADUSTA .....	20
<b>7</b>	<b>LISÄTIETOJA .....</b>	<b>20</b>
<b>8</b>	<b>HYVÄKSYMINEEN .....</b>	<b>21</b>

# 1 YLEISTÄ

Suonenjoen kaupungin koulukuljetuksia toteutetaan perusopetuslain sekä Suonenjoen koulutuslautakunnan vahvistamien ja kulloinkin voimassa olevien koulukuljetusperiaatteiden mukaan.

Koulukuljetusperiaatteita koskevassa asiakirjassa esitellään ne periaatteet, joiden mukaan Suonenjoen esi- ja perusopetuksen oppilaalle myönnetään koulukuljetus, kerrotaan kuljetusten järjestämisestä ja annetaan ohjeet kuljetustenaikaiseen käyttäytymiseen. Näillä periaatteilla ja ohjeilla varmistetaan oppilaiden yhdenvertainen kohtelu koulukuljetuksia koskevissa asioissa.

Kuljetusoppilaiden huoltajat voivat järjestää lastensa koulumatkat myös toisella tavalla, mikäli he katsovat, ettei kunnan tarjoama perustaso ole heidän tarpeisiinsa sopiva tai riittävä. Huoltajat vastaavat tällöin syntyvistä kustannuksista. Mikäli oppilas ei käytä kaupungin hänelle myöntämää koulukuljetusta, tulee huoltajan ilmoittaa tästä kirjallisesti koululle tai koulutoimistoon.

## 1.1 KOULUMATKOJA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Koulumatkoja koskeva lainsäädäntö on määritelty pääosin Perusopetuslaissa 32§ (13.7.2018/542):

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (13.7.2018/542)

Perusopetuslain 32§:n 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on

oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Perusopetuslakiin perustuvaa oikeutta matkaetuun ei ole oppilailla, jotka osallistuvat perusopetukseen valmistavaan opetukseen tai jotka osallistuvat perusopetukseen ylitettyään oppivelvollisuusiän.

## 1.2 LAIN SOVELTAMINEN

Suonenjoen kaupungin hallintosäännön 52§ mukaan koulutuslautakunta päättää esiopetus- ja koulukuljetusten yleisistä periaatteista. Kuljetusten järjestämisen pääperiaatteena on turvallisuus, tasapuolisuus, taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus.

## 2 KOULUKULJETUKSEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

### 2.1 KOULUMATKA

Koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin ja kunnan osoittaman ensisijaisen koulun (lähikoulu) tai esiopetuspaikan välistä matkaa. Koulumatka määritellään lyhintä mahdollista jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa reittiä (pyörä- ja kävelytiet mukaan lukien) kotitontin portilta opetuksen järjestämipaikan portille. Pääsääntöisesti matkan mittaa koulutuspalveluiden hallinto yleisesti hyväksytyn kartan perusteella.

Koulukuljetukset järjestetään tai korvataan vain kodin ja koulun väliselle matkalle. Kuljetuksia ei järjestetä tai korvata:

- 1.luokasta lähtien hoitopaikasta kouluun eikä koulusta hoitopaikkaan
- lääkäri-, terapia-, hammaslääkäri-, kerho- yms. käynteihin
- tilapäisasumisiin tai tilapäisiin hoitopaikkoihin

Koulukuljetuksia ei myönnetä muuhun kuin oppilaan väestörekisteriin merkittyyn kodin osoitteeseen. Myös yhteishuoltajuustapauksissa koulukuljetusoikeus määräytyy oppilaan virallisen väestörekisteriin merkityn osoitteen mukaan.

Perusopetuslain 32§:n mukaan oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, mikäli oppilaan koulumatka on viittä (5) kilometriä pitempi. Suonenjoen kaupunki järjestää oppilaalle maksuttoman kuljetuksen kaupungin osoittamaan esiopetuspaikkaan tai lähikouluun, jos oppilaan varsinaisen koulumatkan pituus on

- esiopetukseen osallistuvilla ja 1.-2.-luokkalaisilla yli 3km
- 3.-luokkalaisilla yli 3km, kun koulumatkalla on valaisemattomia tai ilman kevyenliikenteen väylää olevia osuuksia
- muutoin 3.-9.-luokkalaisilla yli 5km

Näissä tapauksissa ei tehdä erillistä kuljetuspäätöstä. Koulu ilmoittaa huoltajalle kuljetusetuudesta oppilaaksi ottamisen yhteydessä.

### 2.1.1 Koulumatkaan sisältyvä omatoimisesti kuljettava matka

Suonenjoen kaupungin velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutetun oppilaan koulumatkaan voi sisältyä itse kuljettava osuus linja-autopysäkille tai koulukuljetusreitinvarteen. Koulukuljetusreitillä oleva pysäkki (nouto- tai jättöpaikka) voi vaihdella viikonpäivän ja/tai koulukuljetuksessa käytettävän ajoneuvon mukaan.

Omin neuvoin kuljettavat matkat yhteen suuntaan ovat enintään:

esiopetuksen ja 1.-2.luokan oppilaat	2,0 km
3.luokan oppilaat	3,0 km
4.-9.luokan oppilaat	5,0 km

## 2.2 MATKAN VAARALLISUUS, VAIKEUS TAI RASITTAVUUS

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Huoltajien tulee huolehtia siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan hyvin koulumatkareitti, aikataulut ja liikenteessä kulkeminen. Huoltajien on opastettava ja neuvottava sekä tarpeen mukaan kuljettava mukana ja saatettava lasta, kunnes hän oppii itse kulkemaan ja huomioimaan liikennettä. Koulukuljetuksessa olevien oppilaiden huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa autoon ja autosta kotiin.

Turvallisen liikennekäyttämisen lisäksi huomioidaan koulupihan liikennejärjestelyt. Oppilaiden kuljetusten takia on osoitettava, mihin taksit tai linja-autot tulevat ja mistä lähtevät, missä oppilaat odottavat taksia tai linja-autoa, mihin huoltajat voivat ajaa autonsa kuljettaessaan lapsia ja miten ruoka- ja tavarakuljetukset sujuvat turvallisesti.

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on vaarallinen, kunta järjestää kuljetuksen vähintään vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle. Kuljetukset järjestetään myös vaarallisilla tieosuuksilla ensisijaisesti linja-autolla.

### 2.2.1 Tien vaarallisuus

Kaupunkialueen liikenneympäristöä ja maaseudun yksityisteitä ei lähtökohtaisesti luokitella vaaralliseksi. Pimeä vuodenaika, luminen/liukas keli tai se, että oppilas kulkee yksin valaisematonta tietä pitkin, ei automaattisesti määritä koulumatkaa vaaralliseksi. Yksityistien osalta oppilaan tien turvallisuudesta vastaa tiehoitokunta. Myöskään liikennöidyn yleisen tien käyttö, jolla luonnollisesti on liikennettä, ei suoraan tee koulumatkasta liian vaarallista. Teiden ylittämistä ei yksinään pidetä kuljetuksen perusteena. Kuljetuksen odottaminen teiden varsilla on myös luonnollinen osa oppilaat koulumatkaa.

Koulumatkan vaarallisuuden arvioinnissa otetaan huomioon liikenteen määrät ja teiden fyysiset olosuhteet. Vaikka tie on luokiteltu niin vaaralliseksi, että oppilas on luokkaasteensa perusteella oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen, tien ylittäminen on mahdollista erityistä varovaisuutta noudattaen. Oppilas voidaan tällöin myös velvoittaa kulkemaan vaaralliseksi luokiteltua tietä pitkin bussipysäkille tai muuhun kuljetuksen noutopaikkaan tai jättöpaikasta kotitielleen. Vaaralliseksi luokitellulla tiellä kuljettava matka arvioidaan aina tapauskohtaisesti näkömää ja tien muut riskitekijät huomioiden.

### 2.2.2 Petoeläinvaara

Suonenjoen kaupungin alueella esiintyy petoeläimiä. Koulutuspalvelut seuraa petoeläintilannetta Luonnonvarakeskuksen kanta-arvioista ja pyytää tarvittaessa lausuntoja Suomen riistakeskuksen tai alueellisten riistanhoitoyhdistysten riista-asiantuntijoilta. Koulukuljetusetuuden perusteeksi ei riitä pelkkä petoeläinhavainto tai petoeläinten esiintyminen alueella. Tilapäisen kuljetustarpeen voi aiheuttaa petoeläimen ajankohtainen ihmisiin kohdistuva uhkaava häiriökäyttäytyminen, joka on vahvistettu asiantuntijan tai poliisin toimesta. Tilapäinen kuljetustarve ei perustu aikaisempien vuosien tapahtumiin.

Kuljetuksia tulee järjestää, jos viranomaisilta saadaan tieto, että

- alueella liikkuva susi tai karhu on vahingoittunut tai sairas
- alueella liikkuu susia, jotka eivät käyttäydy lajityypillisesti, ts. susi tulee lyhyen ajan sisällä toistuvasti lähelle asutusta ihmisistä piittaamatta ja/tai saalistaa kotieläimiä tai susihavaintoja tehdään lyhyen ajan sisällä toistuvasti koulumatkan varrelta, jolloin oppilaan omavastuumatka katsotaan vaaralliseksi susivaaran vuoksi
- koulumatkan alueella on emokarhu poikasineen (tällöin kuljetus voidaan myöntää ajanjaksolle, jolloin karhu on hereillä) tai alueella karhu on herännyt kesken talviunien esim. häiriön aiheuttamana ja aiheuttaa välittömän vaaran (tällöin kuljetus voidaan järjestää esim. metsäkoneen aiheuttaman välittömän vaaratilanteen ajaksi).

Petoeläimen aiheuttaman vaaran toteamiseksi tulee kuljetusta hakevan huoltajan anomuksen lisäksi olla lausunto riista-asiantuntijoilta. Tilannearvion tulee perustua todellisiin edellä lueteltuihin haittailmoituksiin kyseisellä alueella. Asiantuntijalausunto toimii ohjaavana lausuntona päätöksenteossa. Tällöin asiaa käsitellään koulumatkan vaarallisuuden perusteella.

Huoltajalle voidaan myöntää hakemuksen ja varmennetun petovaaran perusteella harkinnanvarainen koulukuljetus, noutopaikan määräaikainen siirto tai saattoavustus huoltajalle. Petoeläinten aiheuttamassa vaaratilanteessa lähtökohtaisesti pyritään järjestämään koulukuljetukset yhteistyössä huoltajien kanssa ensisijaisesti saattoavustuksena, mikäli se on ratkaisultaan taloudellisesti edullisempi vaihtoehto. Tilapäinen maksuton koulukuljetus tai noutopaikan muutos voidaan tarvittaessa myöntää enintään lukuvuoden ajaksi.

### 2.2.3 Terveydelliset syyt (vaikeus ja rasittavuus)

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Oppilaan erityisen tuen päätös ei

itsessään anna kuljetusoikeutta. Kuljetus terveydellisin syin järjestetään oppilaalle ainoastaan virallisesta väestörekisterin mukaisesta osoitteesta lähikouluunsa. Lähikouluun käyvän oppilaan kuljetuksen järjestäminen em. perusteilla edellyttää aina asiantuntijan lausuntoa. Lausunnosta pitää ilmetä selkeästi

- kuljetustarpeen syyt ja perustelut
- mille ajanjaksolle kuljetuksen järjestämistä suositellaan
- millä kuljetusvälineellä asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan.

Koulukuljetuksen järjestämisen perusteeksi hyväksytään vain oppilasta hoitavan julkisen erikoissairaanhoidon/sairaalan/terveyskeskuslääkärin tai neuvola- tai koululääkärin ja Suonenjoen kaupungin palveluksessa olevan psykologin tai lapsen asioita käsittelevän muun asiantuntijan lausunto. Yksityislääkärin tai yksityisen psykologin lausuntoa ei hyväksytä.

Huoltajan hankkimat asiantuntijalausunnat on toimitettava joka lukuvuosi joko hakemuksen mukana tai sovittaessa erillisesti toimitettuna koulutuspalveluihin hyvissä ajoin ennen seuraavan lukuvuoden alkamista, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuja (todettava lausunnossa).

Sairauden tai tapaturman takia kuljetus voidaan myöntää lääkärintodistuksessa mainituksi ajaksi. Kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaiden terapiakuljetuksia. Tilapäisesti terveydellisin syin järjestettävien kuljetusten tarkemmat ohjeet löytyvät kappaleesta 2.5.7.

## 2.3 ESIOPETUKSEN OPPILAAT

Esiopetuksen oppilaiden vanhempi tai muu huoltaja turvaavat oppilaiden esiopetusmatkat saattaen tai järjestämällä muulla tavalla oppilaan turvallinen kulkeminen esiopetusmatkoilla.

Esiopetuksen oppilas saa koulukuljetusedun, kun matka kotoa lähimpään esiopetuspaikkaan tai varhaiskasvatukseen osoittamaan muuhun esiopetuspaikkaan on yli kolme (3) kilometriä.

Esikoululaiset kuljetetaan pääsääntöisesti koululaisten kanssa samoissa kuljetuksissa ja samojen kuljetuseräiden mukaisesti. Kuljetuksen voi saada vain esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin. Täydentävään varhaiskasvatukseen tai varhaiskasvatuksesta kotiin ei kuljetusta järjestetä. Kuljetuksen voi saada vain kunnan osoittamaan lähiesikouluun. Jos oppilas käy esikoulua huoltajan anomuksesta muussa kuin kunnan hänelle osoittamassa lähiesikoulussa, kuljetusta ei järjestetä eikä korvata.

## 2.4 KEHITYSVAMMAISTEN OPPILAIDEN KULJETUS

Kehitysvammaisten oppilaiden koulukuljetuksista tehdään erilliset päätökset. Muut kuin koulukuljetukset (aamu- ja iltapäivähoitoon) järjestetään kehitysvammaisille oppilaille siten kuin kehitysvammalaki velvoittaa ne järjestämään.



## 2.5 MUUT PERUSTEET TAI POIKKEUKSET

### 2.5.1 Valmistavan opetuksen oppilaat

Valmistavan opetuksen oppilaista tehdään aina tapauskohtainen harkinnanvarainen kuljetuspäätös. Valmistavan opetuksen oppilaiden harkinnanvarainen kuljetusoikeus myönnetään aina määräajaksi, lähtökohtaisesti kuudeksi kuukaudeksi.

### 2.5.2 Koulutuksen järjestäjän osoittama koulu

Jos koulutuspalvelut osoittaa opetuksen järjestämiseksi jonkun muun kuin oppilaan oman lähikoulun, koulumatkan pituus mitataan silloin kodin ja osoitetun koulun väliltä. Kuljetukset järjestetään ensisijaisesti olemassa olevilla koulukuljetusreiteillä ja yleisten koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti. Harkintaan perustuen oppilaalle voidaan myöntää tarvittaessa myös erilliskuljetus.

### 2.5.3 Toissijainen koulu

Mikäli oppilas vaihtaa koulunkäyntipaikakseen muun kuin hänelle osoitetun oman lähikoulunsa, voidaan siihen myöntää oikeus sillä ehdolla, että huoltaja vastaa kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Oikeutta koulukuljetukseen tai korvaukseen koulukuljetuksesta ei ole siinäkään tapauksessa, että lähikouluun olisi koulukuljetus.

### 2.5.4 Muutto kesken lukuvuoden

Jos oppilas muuttaa kesken lukuvuoden kunnan sisällä ja haluaa käydä lukuvuoden loppuun vanhassa koulussa, kuljetusta ei järjestetä eikä korvata. Koulukuljetus voidaan kuitenkin myöntää muuttoa seuraavan lukukauden/-vuoden loppuun saakka, mikäli kuljetuksen myöntämisen ehdot täyttyvät ja kuljetus on yhdistettävissä olemassa oleviin kuljetuksiin ilman lisäkustannuksia tai enintään sen mukaisesti, mitä kuljetus maksaisi oman koulussa käyntialueen kouluun ko. oppilaan ollessa siellä kuljetusoppilas. Koulukuljetusjärjestelyjä muutetaan, kun oppilaalle on tehty uusi lähikoulupäätös.

### 2.5.5 Yhteishuoltajuus

Maksuton koulukuljetus myönnetään ja järjestetään ainoastaan oppilaan väestörekisterin mukaan määräytyvästä asuinpaikasta oppilaan lähikouluun, vaikka oppilas asuisi osan aikaa lukuvuodesta toisen huoltajan luona. Kuljetus ja kustannukset ns. etävanhemman luota jää huoltajien keskenään maksettavaksi ja sovittavaksi.

### 2.5.6 Äkilliset poikkeustilanteet

Äkillisissä ja lyhytaikaisissa (enintään lukuvuoden loppuun) oppilaan väestörekisterin mukaisen osoitteen asuntoa koskevissa poikkeustilanteissa (esim. tulipalo, vesivahinko)

koulukuljetukseen oikeutetulle oppilaalle voidaan järjestää hakemuksen perusteella harkinnanvarainen maksuton koulukuljetus tilapäiseen osoitteeseen oppilashuollollisista syistä asiantuntijalausunnan perusteella edellyttäen, että koulukuljetusreitti on olemassa.

### 2.5.7 Tilapäiset terveydelliset syyt

Tapaturman tai pitkäaikaisen sairauden sattuessa oppilaalle on mahdollista hakea määräaikaista kuljetusta. Oppilaalle voidaan koulutapaturmatilanteissa järjestää määräaikainen koulukuljetus väestörekisterin mukaisesta kotiosoitteesta. Koulutapaturmissa kuljetus voidaan järjestää, vaikka oppilas ei kävisi hänelle osoitettua lähikoulua.

Tapaturmiin liittyvissä kuljetuksissa huoltajan tulee kuljetushakemuksen liitteenä toimittaa lääkärintodistus ja muut mahdolliset tiedot kuljetuksen järjestämisen perusteista. Lääkärintodistuksesta on ilmentävä kuljetustarpeiden syiden ja perustelujen lisäksi myös tarvittava kuljetusmuoto sekä ajanjakso, jolle asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä. Tapaturmien vuoksi tarvittavan koulukuljetuksen järjestämiseen varataan 3-5 arkipäivää siitä päivästä lukien, kun hakemus ja lääkärintodistus on saapunut koulutoimistoon käsittelyä varten.

Vapaa-ajalla sattuneissa tapaturmissa koulukuljetus järjestetään, mikäli oppilaan mahdollinen oma vapaa-ajan vakuutus ei kuljetusta korvaa. Vapaa-ajan tapaturman ollessa kyseessä kuljetus järjestetään ainoastaan oppilaalle osoitettuun lähikouluun tai harkinnan mukaan toissijaiseen kouluun, mikäli siitä ei aiheudu kunnalle lisäkustannuksia.

### 2.5.8 TET-jaksojen maksuton koulukuljetusoikeus

Yläkoulujen työelämän tutustumisjakso (TET) on osa opetusta. Oikeus ilmaiseen koulumatkaetuuteen säilyy TET-jakson ajan kodin ja koulun välisellä matkalla niillä oppilailla, jotka ovat muutoinkin oikeutettuja maksuttomaan koulukuljetukseen. Kuljetuksia TET-harjoitteluun ei järjestetä tilausajoina.

## 3 KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN

Kuljetusoppilaiden osalta lakisääteinen kuljetusoikeus jatkuu niin kauan, kun sille on olemassa perusteet. Käytännön toteutus kuten esimerkiksi kuljetusmuoto ja noutopaikka voivat kuitenkin vaihdella kuljetettavan iän, alueen oppilaiden lukujärjestysten, kuljetettavien määrän tai erilaisten kuljetusten kehittämis- ja muutostoimenpiteiden myötä. Reittejä ja aikatauluja suunniteltaessa otetaan huomioon myös taloudellisuus.

Oppilaan tulee käyttää sitä kouluautoa, joka lähtee koulupäivän päätyttyä. Luvallista ei ole jäädä seuraavaan lähtevään autoon muutoin kuin koulunkäyntiin liittyvissä perustelluissa tapauksissa.

Liikenneoitsijat tiedottavat huoltajia, kouluja ja varhaiskasvatyüksiköitä reiteistä ja aikatauluista omien palvelujensa kautta ennen koulun alkua ja aina, kun reitteihin ja

aikatauluihin tulee muutoksia. Huoltajat voivat myös kysyä taksien ja linja-autojen aikataulut ja reitit suoraan liikennöitsijältä. Reiteissä ja aikatauluissa saattaa tapahtua muutoksia koulujen alkamisen jälkeen ja ne vakiintuvat muutaman viikon kuluessa koulujen alkamisesta. Lukuvuoden aikana reittejä ja aikatauluja voidaan joutua muuttamaan esim. vaihtuvien jaksojen johdosta.

### 3.1 KULJETUSMUOTO

Koulukuljetuksissa hyödynnetään eri järjestämistapoja kuten linjaliikennettä sekä kaupungin omaa ostoliikennettä linja-autoilla ja takseilla. Kaupungin ostoliikenteellä hoidetaan niiden reittien kuljetus, joilla julkista linjaliikennettä ei ole.

Oppilas voi myös joutua käyttämään useita kuljetusmuotoja tai vaihtamaan sitä kesken koulumatkan. Esiopetuksessa oleva oppilas käyttää pääsääntöisesti samoja kuljetusmuotoja kuin perusopetuksessa oleva oppilas.

### 3.2 NOUTOPAIKAT

Linja-autojen pysähtymispaikat ovat pääsääntöisesti niille osoitetuilla ajoradan varteen merkityillä alueilla tai erillisillä levennyksillä, joiden suunnittelun lähtökohtana on ollut matkustajien liikenneturvallisuus. Taksien pysähtymispaikat pyritään valitsemaan siten, että ne ovat reittien sujuvuuden kannalta tarkoituksenmukaiset, niissä on turvallista purkaa ja täyttää autoa, eikä synny tarpeetonta tienylitystarvetta. Taksikuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle eikä kotipihalta, vaan oppilaat kulkevat omatoimisesti heille osoitettuun noutopaikkaan.

Noutopaikkojen määrittelyssä otetaan huomioon lakisääteinen koulumatkan matka-aika, joka määritetään kävelyajan, matkustusajan ja odotusajan summana. Tämä on määritelty tarkemmin luvussa 3.3.

Koulukuljetuspäätökseen voidaan tietyissä tapauksissa määritellä oppilaiden nouto- ja jättöpaikat (vaaralliset tiet, terveydelliset syyt tai muut erillispäätökset). Lisäksi koulutuspalvelut voi tarvittaessa määritellä oppilaan noutopaikan myös tapauksissa, joissa on huomioitava esim. yhdenvertaisuus tai oppilaan matka-ajat reitin suunnittelussa. Muiden osalta taksien ja linja-autojen pysähtymispaikat ja oppilaiden noutopaikat määrittelee liikennöitsijä.

### 3.3 KULJETUKSEN KESTO

Oppilaalle järjestettävä päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia (Perusopetuslaki 628/1998, 32§). Koulumatkan ajallinen kesto määritetään kävelyajan, matkustusajan ja odotusajan summana.

Päivittäiseen koulumatkaan laskettava omatoimisesti kuljettavan matkan pituus yhteen suuntaan on enintään:

esiopetuksen ja 1.-2.luokan oppilaat	2,0 km
3.luokan oppilaat	3,0 km
4.-9.luokan oppilaat	5,0 km

Kävelyaikojen laskemiseen sovelletaan kuntaliiton määrittämä kävelynopeus eri-ikäisille. Sen mukaan oppilaan yhtä kilometriä kohti käyttämä aika voidaan laskea seuraavasti:

5v	16 minuuttia
6v	15 minuuttia
7-8v	14 minuuttia
9-11v	13 minuuttia
12-14v	12 minuuttia
15-16v	11 minuuttia

Koulupäivän päättyessä kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan ja opetuksen järjestäjän tulee huolehtia oppilaiden valvonnasta. Toimintaan osallistuva oppilas on opetuksen järjestäjän vastuulla. Valvonnasta ennen koulupäivän alkua ei ole säädetty laissa.

### 3.4 MUUT HUOMIOITAVAT SEIKAT

#### 3.4.1 Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana

Koululta otetaan yhteyttä huoltajaan oppilaan noutamiseksi kotiin. Oppilaalle ei järjestetä tämän vuoksi erilliskuljetusta.

#### 3.4.2 Kuljetusoppilaan poistaminen koulutiloista kesken päivän

Kun kuljetusoppilas joudutaan poistamaan koulutiloista kesken koulupäivän käyttäytymisen perusteella, joka on yhdistettävissä hänen vammaansa tai sairauteensa, on hänelle järjestettävä kuljetus kotiin (KHO 2019:7). Muissa tilanteissa koululta otetaan yhteyttä huoltajaan oppilaan noutamiseksi kotiin.

#### 3.4.3 Tukiopetus, jälki-istunnot ja kaupungin järjestämä kerhotoiminta

Jos oppilas osallistuu tukiopeukseen tai hänelle on määrätty jälki-istuntoa, ko. toiminta pyritään järjestämään siten, ettei ylimääräisiä kuljetuskustannuksia tai järjestelyjä synny. Ensisijaisesti toimitaan siten, että oppilas voidaan ohjata koululta vielä samana päivänä

lähtevään toiseen kuljetukseen tai linjaliikenteen autoon. Toissijaisesti otetaan yhteys huoltajaan ja neuvotellaan kuljetuksen järjestämisestä huoltajan toimesta.

Koulun kerhot pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään siten, että myös kuljetusoppilailla olisi mahdollisuus osallistua kerhoihin kuljetusaikataulut huomioiden. Kuljetusoppilas voi mennä kotiin myös myöhäisemmällä kuljetuksella joko bussilla tai taksilla, jos reitti on olemassa ja siinä on tilaa. Opetuksen järjestäjällä ei ole kuitenkaan velvollisuutta huolehtia koulukuljetuksesta kerhoon tai kerhosta kotiin. Ylimääräisiä kuljetuksia kerhojen vuoksi ei järjestetä.

#### 3.4.4 Iltapäivätoiminta

Perusopetuslain 48 b §:n mukaan niillä iltapäivätoimintaan osallistuvilla oppilailla, joilla on Perusopetuslain 32 §:n mukainen oikeus koulumatkaetuun, on mahdollisuus osallistua koulukuljetukseen myös iltapäivätoiminnan yhteydessä, mikäli se ei aiheuta poikkeamia normaalista koulukuljetusreitistä ja kyydissä on tilaa, eikä se aiheuta lisäkustannuksia. Kaupungilla ei ole velvollisuutta järjestää erillisiä kuljetuksia iltapäivätoiminnasta kotiin.

Perusopetuslain 32 § mukainen mahdollisuus koulukuljetusoikeuden käyttöön oppilaan lähikoulussa järjestetystä iltapäivätoiminnasta toteutetaan seuraavasti:

- Mikäli oppilas on saanut koulumatkoja varten bussikortin, voi hän käyttää sitä iltapäivätoiminnasta kotiin kulkemiseen.
- Taksioppilaat voivat *erikseen sovittaessa* käyttää taksikuljetusoikeuttaan klo 14:n aikoihin lähtevässä taksissa. Tämä edellyttää sitä, että kaikille taksikyytiin pyrkiville iltapäivätoimintaan osallistuville oppilaille on tilaa ja reitille ei tarvitse tehdä muutoksia ja se ei aiheuta muutoinkaan lisäkustannuksia.
- Jos iltapäivätoiminnassa oleva kuljetusoppilas haluaa käyttää taksikuljetusta, sitoutuu hän käyttämään kuljetusta kaikkina iltapäivätoimintapäivinä.
- Mikäli oppilas on ilmoittautunut iltapäivätoimintaan vain osaksi viikkoa ja haluaa muina päivinä käyttää kuljetusoikeuttaan koulusta kotiin, tulee huoltajien vahvistaa lukukaudeksi kerrallaan viikonpäivät, jolloin lapsi on poissa toiminnasta ja sen sijaan käyttää kuljetusoikeuttaan suoraan koulusta (esim. kuljetuksessa ma ja ke, muut pvät iltapäivätoiminnassa). Päivittäin/viikoittain muuttuvia ilmoituksia ei toteuteta.
- Iltapäivätoiminnan henkilökunta ei valvo lapsen siirtymistä kotimatkalle tai kulkuvälineeseen. Jos oppilas joutuu odottamaan kuljetusta iltapäivätoiminnasta poistuttaessa, on huoltaja vastuussa oppilaasta sen ajan kuin hän odottaa kuljetukseen pääsyä.

#### 3.4.5 Toisen asteen oppilaat

Koulumatkatukilain (48/1997) mukaisesti perusopetuksen jälkeisiin toisen asteen opiskelijoiden koulumatkatukea haetaan Kansaneläkelaitokselta. Tukea maksetaan määrätyn ehdoin ammatillisissa oppilaitoksissa ja lukiossa opiskeleville. Lisätietoa:

[www.kela.fi/koulumatkatuki](http://www.kela.fi/koulumatkatuki).

Kunta tai koulutuksen järjestäjä ei ole velvollinen järjestämään toisen asteen koulutuksessa oleville oppivelvollisille koulukuljetusta. Koulutuksen järjestäjä voi vapaaehtoisesti järjestää opiskelijoille mahdollisuuden koulukuljetukseen. Jos koulutuksen järjestäjä järjestää koulukuljetuksen, koulumatkatuki maksetaan koulutuksen järjestäjälle.

#### 3.4.6 Itsemaksavat matkustajat

Reitillä voi kulkea myös muita matkustajia, mikäli autoissa on tilaa. Muilta kuin luetteloon merkityiltä matkustajilta peritään voimassa olevan vyöhykehinnaston mukainen maksu. Mahdollisesta pyörätuolista ja rollaattorista ei peritä eri maksua.

## 4 KOULUKULJETUKSEN TAI AVUSTUKSEN HAKEMINEN

### 4.1 PERUSOPETUKSEN OPPILAAT, SUBJEKTIIVINEN OIKEUS KOULUKULJETUKSEEN

Erillistä hakemusta ei tarvitse tehdä, kun 1.-2. -luokan oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan lähikouluun on vähintään 3 km ja 3.-9. -luokan oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan lähikouluun on vähintään 5 km.

### 4.2 ESIOPPILAAT, KOULUMATKA VÄHINTÄÄN 3KM

Esiopetukseen ilmoittautumisen yhteydessä huoltajan on ilmoitettava mahdollinen kuljetustarve. Esioppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, mikäli matka kunnan osoittamaan esiopetuspaikkaan on vähintään 3 kilometriä tai matka on määritelty vaaralliseksi, vaikeaksi tai rasittavaksi (määritelty luvussa 2.2).

### 4.3 ESI- JA PERUSOPETUS / MUU OIKEUS KOULUKULJETUKSEEN

Esi- ja perusopetuksen oppilaat, joiden koulumatkan pituus ei riitä kuljetusoikeuteen, mutta matka on vaarallinen, vaikea tai rasittava (määritelty luvussa 2.2), hakevat huoltajan toimesta koulumatkaetuutta erillisellä hakemuksella. Muuta oikeutta koulukuljetukseen haetaan Wilmasta löytyvällä sähköisellä hakemuksella. Hakemuslomakkeita saa myös varhaiskasvatuksesta, kouluilta ja sen voi tulostaa kaupungin kotisivuilta. Huoltaja täyttää kuljetushakemuksen sähköisenä tai toimittaa tulostetun ja täytetyn hakemuksen koulutuspalveluille. Samalla hakemuksella haetaan myös maksullista koulukuljetusta ja koulukuljetusavustusta.

Päätös tehdään hakemuksen perusteella lukuvuodeksi kerrallaan, ellei asiantuntijan lausunnosta ilmene lyhyempi tai pidempi määräaika tai pysyväisluonteinen peruste. Asiantuntijalausunnat on toimitettava tarpeen vaatiessa joka lukuvuosi uudelleen ennen

seuraavan lukuvuoden alkamista edellisenä keväänä. Olosuhteiden muuttuessa on tehtävä uusi hakemus tai ilmoitettava, ettei kuljetuksen saamiselle ole enää perusteita.

#### 4.4 KULJETUS-/ SAATTOAVUSTUS

Esi- ja perusopetuksen oppilaan huoltajalle voidaan maksaa anomuksesta koulumatkakustannusten korvausta, jos oppilas täyttää koulukuljetusehdot, mutta huoltaja kuljettaa oppilasta itse. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että kaupunki ei ole kuljetusta muulla tavoin järjestänyt. Kyseeseen tulee lähinnä sellaisen oppilaan kuljetus, jonka koulumatkan varrella ei asu muita kuljetusoppilaita tai joka ei asiantuntijalausannon perusteella kykene kulkemaan taksissa tai linja-autossa. (KHO 5.9.2014/2613)

Oman auton käytöstä maksetaan verohallinnon kalenterivuositain hyväksymän vähennyksen suuruisen km-korvaus. Saattoavustus maksetaan oppilaan saattamisesta, eli vain siltä matkan osalta, jolloin oppilas on mukana kuljetuksessa. Mikäli kuljetus on osa huoltajan työmatkaa, avustus maksetaan ainoastaan työmatkan ylittävältä osalta.

Avustusta on haettava etukäteen ennen kuljetuksen aloittamista. Korvaus maksetaan jälkikäteen toteutuneiden matkojen mukaan kuukausittain. Kunnan avustus ei voi olla suurempi kuin mitä kuljettaminen tai saattaminen kunnan järjestämänä tulisi maksamaan. Korvausta haetaan määräjälle ja päätös tehdään aina korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan.

## 5 KOULUKULJETUKSIA KOSKEVAT OHJEET

### 5.1 KUORMITUSSÄÄDÖKSET

Koulukuljetuksissa noudatetaan tieliikennelain 10.8.2018/729 142 §:n asettamia säännöksiä koulu- ja esiopetuskuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä.

### 5.2 AIKATAULUT

Ostoliikenteenä järjestetyissä koulukuljetusautoissa on aikatauluna toimiva matkustajaluettelo. Oppilaan on oltava hyvissä ajoin ennen sovittua aikaa odottamassa sovituksessa paikassa. Koulukuljetuksen ei tarvitse odottaa myöhässä olevaa oppilasta. Oppilasta ei myöskään tarvitse palata uudelleen hakemaan, mikäli tämä ei ole sovittuna aikana sovituksella paikalla. Huoltajan tulee ilmoittaa autoilijalle, kun oppilas ei tarvitse koulukyytiä. Autoilijalle on hyvä ilmoittaa oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista, jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin.

Aamuisin koulukuljetusauto voi saapua hieman ilmoitettua aikaa aikaisemmin tai myöhemmin. Auto ei kuitenkaan saa ohittaa hakupaikkaa ennen sovittua aikaa, elleivät

kaikki ajolistojen mukaan hakupaikasta kyytiin nousevat oppilaat ole mukana. Iltapäivisin koulukuljetusoppilaat haetaan kouluilta suunnitellun ajoreitin mukaisesti. Iltapäivisin saattaa lukujärjestyksistä johtuen olla ”ruuhkahuippuja”, jolloin oppilaat voivat joutua odottamaan koulukuljetusta. Lukujärjestyksen mukaan järjestetty koulun toiminta auttaa koulukuljetusten sujuvaa järjestämistä.

### 5.3 TURVAVYÖT

Turvavyön käytöstä säädetään tieliikennelain 90–91 ja 94–95 §:ssä. Taksiliikenteessä kuljettaja vastaa lisäksi siitä, että oppilaat käyttävät turvavyötä autoissa, joihin ne on asennettu. Kuljettaja auttaa tarvittaessa turvavyön kiinnittämisessä. Joukkoliikenteen osalta turvavyöasioissa noudatetaan lisäksi tieliikennelain 91 §:ssä.

### 5.4 KÄYTTÄYTYMINEN JA TURVALLISUUS

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa soveltuvin osin myös koulumatkan aikana.

Taksi tai linja-auton kuljettaja on koulukuljetuksen aikana kasvatuksesta vastaava henkilö. Kuljetuksen aikana noudatetaan hänen antamia ohjeita. Kuljettajalla on oikeus ja velvollisuus puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla ja ilmoittaa siitä tarvittaessa koululle ja päiväkodille. Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä.

Oppilas voi vaikuttaa omaan turvallisuuteensa myös koulukuljetuksen ja julkisen liikenteen käyttäjänä. Kuljettajalle on taattava työrauha, jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Oppilaat eivät saa myöskään häiritä muita matkustajia.

Autoon noustessa koulureput on otettava pois selästä. Autossa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni. Kuljettaja vastaa siitä, että oppilaat käyttävät turvavöitä. Kuljettajan on myös itse käytettävä turvavyötä, kuten laki edellyttää, ja käyttäydyttävä muutenkin esimerkillisen aikuisen tavoin. Laki järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä 3§ oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kiellosta huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei kuitenkaan saa poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen tai se on hänen ikäänsä tai olosuhteisiin nähden kohtuutonta.

### 5.5 URHEILUVÄLINEET JA MUUT POIKKEAVAT TAVARAT

Koulukuljetusauton kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita tavaroita, joita tarvitaan koulutyössä tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa. Urheiluvälineet tulee kuljetuksen aikana suojata asianmukaisesti (luistimiin teräsuojukset, sukset pussiin tai yhteen sidottuna). (KHO 17.6.2009/1571)



## 5.6 KULJETUSOPPILAAN TEHTÄVÄT JA VASTUU

Oppilaan tulee ikä ja kyvyt huomioon ottaen huolehtia erilaisista asioista liittyen koulukuljetuksiin. Pienen oppilaan ollessa kyseessä on huoltajien vastuu suurempi, mutta oppilaan iän karttuessa pystyy hän yhä enemmän huolehtimaan itse koulukuljetuksiin liittyvistä velvollisuuksistaan.

Oppilaan tulee huolehtia seuraavista asioista:

- Pidä mahdollinen bussikortti aina mukana koulumatkoilla. Säilytä korttia sen omassa kotelossa repussa, lompakossa tai muussa sellaisessa paikassa, josta se ei mene rikki tai hukkaan. Jos kortti kuitenkin katoaa tai menee rikki, ilmoita siitä välittömästi koulusihteerille, jotta uusi kortti saadaan hankittua mahdollisimman pian.
- Ole sovituksessa noutopaikassa/pysäkillä riittävän aikaisin, niin kaikki kuljetettavat ehtivät ajoissa kouluun.
- Odota rauhallisesti kyytiä pysäkillä tai sovituksessa paikassa, ei ajoradalla.
- Nouse autoon reippaasti ryntäilemättä äläkä ohita toisia jonossa.
- Ota reppu pois selästä. Repun paikka autossa on joko lattialla jalkatilassa, sylissä tai tavaratilassa, ei istumapaikalla.
- Istuudu penkille ja kiinnitä turvavyö, myös linja-autossa, jos siinä sellainen on. Pidä turvavyö kiinnitettynä koko matkan ajan.
- Älä liiku autossa paikasta toiseen kuljetuksen aikana.
- Käyttäydy autossa asiallisesti, hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita noudattaen.
- Kerro kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toiselle.
- Tarkista pois lähtiessä, että et unohtanut mitään autoon.
- Poistu autosta viivyttelämättä, mutta kuitenkin rauhallisesti.
- Odota, että auto on lähtenyt pysäkiltä ja että näet joka suuntaan ennen kuin lähdet ylittämään ajorataa.
- Hämärän ja pimeän aikana käytä aina heijastinta tai heijastinliiviä.
- Noudata hyviä tapoja ja turvallisia liikennetottumuksia, niin teet matkasta itsellesi ja muille mukavan.

Mikäli oppilas toistuvasti, kuljettajan neuvoista ja kehoituksista huolimatta, rikkoo kuljetuksen aikana lakia tai muita tässä kuljetussäännössä mainittuja yhteisiä pelisääntöjä, voidaan oppilaalta evätä oikeus koulukuljetukseen määräajaksi ja siirtää kuljetuksen järjestäminen huoltajalle. Menettely perustuu perusopetuslain 29 ja 32 §:iin.

## 5.7 HUOLTAJAN TEHTÄVÄT JA VASTUU

Vanhempien tulee opastaa lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana. Vanhempien vastuu oppilaan opastamisessa on sitä suurempi mitä nuorempi oppilas on.

Vanhempien tulee huolehtia ja opastaa oppilasta seuraavissa asioissa:

- Keskustele lapsen kanssa pysäkillä ja autossa käyttäytymisestä.
- Ilmoita taksinkuljettajalle lapsen sairastumisesta tai muista lyhytaikaisista poissaoloista, ettei auto aja turhia reittejä tai odota oppilasta turhaan sovitussa noutopaikassa.
- Huolehdi siitä, että oppilaalla on mukanaan tarvittavat välineet, kirjat ja tarvittaessa bussikortti asianmukaisesti pakattuina.
- Huolehdi siitä, että lapsesi on ajoissa odotuspaikalla.
- Tarkista, että lapsesi käyttää heijastinta tai heijastinliiviä pimeällä ja pyöräilykypärää pyöräillessään kuljetusreitillä varteen.
- Ilmoita liikennöitsijälle ja koululle kuljetuksiin vaikuttavista vakavista terveydentilaa koskevista asioista.
- Ilmoita esiopetuspaikkaan / koululle tai koulutuspalveluille mahdollisista pidemmistä muutoksista kuljetustarpeessa.
- Ilmoita esiopetuspaikkaan / koululle tai koulutuspalveluille mahdollisista ongelmista ja häiriöistä kuljetuksen aikana.

Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta tai tehdä muutoksia kuljetusreitteihin tai –aikatauluihin yhdessä liikennöitsijän kanssa, vaan niistä pitää aina sopia koulutuspalveluiden esimiesten (koulutusjohtaja / varhaiskasvatusjohtaja / rehtorit) kanssa.

## 5.8 LIIKENNÖITSIJÄN TEHTÄVÄT JA VASTUU

Liikennöitsijöiden vastuu kattaa oppilaiden kuljetuksen kotipysäkillä koulun pysäkillä ja päinvastoin. Kaupungin järjestämällä kuljetusreiteillä kuljettajalla on lista kuljetettavista oppilasta ja heidän aikatauluistaan. Koulukuljetusauto ei saa ohittaa pysäkkiä ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki pysäkillä kyytiin nousevat oppilaat ole mukana.

Kuljettajilla on oikeus ottaa kyytiin myös ns. itsemaksavia matkustajia, mikäli kyytiin mahtuu eikä se aiheuta poikkeamista reitiltä. Kuljettajalla ei ole lupa tehdä sovitusta reitistä poikkeavia kuljetuksia huoltajan tai oppilaan pyynnöstä. Kaikkia oppilaita tulee kohdella samojen periaatteiden mukaisesti.

Liikennöitsijän / kuljettajan muistilista:

- Huolehdi, että auto on määräysten sekä ohjeiden mukainen ja siisti, turvavyöt ovat kunnossa ja niitä on tarpeellinen määrä.
- Käytä taksissa koulukuljetuksen aikana valaistua koulukyytikupua tai –kilpeä (553/2006, §5)
- Tilausajona suoritettavissa koulukuljetuksissa on autossa oltava alkolukko (1110/2010).
- Suhtaudu positiivisesti koulukuljettajan tehtävääsi. Muista, että olet oheiskasvattaja, käyttäytymisesi on esimerkillistä ja pidät yllä järjestystä. Tee kielletyn ja sallitun rajat oppilaille selväksi. Kielenkäyttösi on oltava ystävällistä ja asiallista. Säilytä malttisi ja hallitse tunteesi. Ratkaise ongelmat rauhallisella keskustelulla.
- Pidä kuljetusaikataulu ja luettelo kuljetettavista oppilaista aina mukana autossa.
- Aja odotusalueelle rauhallisesti.
- Pyri olemaan täsmällinen aikataulussa ja huomioi kelivara.

- Huomioi mahdolliset koulun tai sivistyskeskuksen ilmoittamat tilapäiset muutokset kuljetuksissa.
- Ota lapset kyytiin ja jätä kyydistä sovitussa, turvallisessa, paikassa niin, että oppilas ei tarpeettomasti joudu ylittämään ajorataa (553/2006, § 6).
- Tarkista, että lapset ovat kyydissä ja turvavöissä ennen kuin lähdet liikkeelle. Valvo, että turvavyöt pidetään kiinni myös ajon aikana. Käytä itsekin turvavyötä, kuten laki velvoittaa (TLL § 88, 1257/1992 § 6d).
- Huolehdi, että autoon siirtyminen ja poistuminen tapahtuvat rauhallisesti ja kiireettä. Opasta lapsia autosta poistumisesta ja tien turvallisesta ylityksessä.
- Muista liikennesäännöt ja liikennekäyttäytyminen, koululaiskuljetuksissa ajoneuvokohtainen nopeusrajoitus on 80 km/h (553/2006, § 8).
- Noudata LVM:n asetuksen mukaisia kuormitusmääräyksiä (553/2006).
- Muista, että erityisoppilaat tarvitsevat usein erityishuomiota.
- Koulukuljetuksen aikana kielletyn ja sallitun rajat tehdään oppilaille selväksi, ongelmat ratkaistaan keskustellen. Ongelmien jatkuessa ota yhteyttä huoltajiin sekä koulun opettajiin tai koulutuspalveluihin.

Liikennöitsijä/kuljettaja ei voi itsenäisesti tai huoltajan kanssa sopimalla muuttaa koulukuljetusreittiä tai sen aikataulua, vaan asiasta on aina neuvoteltava ja sovittava koulutuspalveluiden esimiesten (koulutusjohtaja / varhaiskasvatusjohtaja / rehtorit) kanssa.

## 5.9 KOULUN / ESIOPETUSPAIKAN TEHTÄVÄT JA VASTUU

- Koulut toimittavat tulevan lukuvuoden lukujärjestysten aikataulun kuljetusoppilaiden osalta koulutusjohtajalle ja koulusihteereille hyvissä ajoin keväällä kuljetusreittien ja –aikataulujen suunnittelua varten.
- Koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan tai odotustilan mahdollisena kuljetusten odotusaikana.
- Erityistä huolenpitoa vaativilla oppilailla tulee olla henkilö vastaanottamassa oppilasta koululla ja saattamassa kouluautoon.
- Koulujen tulee välittää huoltajilta, oppilailta tai liikennöitsijöiltä saatua tietoa kuljetusten toimivuudesta koulutusjohtajalle.

## 5.10 KOULUTUSPALVELUIDEN TEHTÄVÄT JA VASTUU

Koulukuljetukset kuuluvat hallinnollisesti koulutuslautakunnan ja koulutuspalveluiden esimiesten päätösvaltaan Suonenjoen kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Koulukuljetuksia koordinoivien henkilöiden tulee:

- Tehdä yhteistyötä koulukuljetuksessa olevien oppilaiden huoltajien, koulujen ja koulukuljetuksia hoitavien yritysten ja liikennöitsijöiden kanssa.
- Tiedottaa ja neuvoa kuljetusoppilaiden huoltajia, kouluja ja liikennöitsijöitä koulukuljetuksiin liittyvissä asioissa.
- Kilpailuttaa ostoliikenteenä suoritettavat koulukuljetukset lakien ja määräysten sekä kaupungin oman tarpeen ja aikataulujen mukaan.

- Aikatauluttaa ostoliikenteen reitit yhdessä liikennöitsijöiden kanssa huomioiden perusopetuslain määrittelemät perusteet.
- Tiedottaa koulukuljetusreiteistä ja –aikatauluista.
- Tiedottaa mahdollisista pysyväisluonteisista muutoksista kuljetuksissa huoltajille, kouluille ja liikennöitsijöille.

Koulukuljetukset ovat oppilashuollollinen koulunkäyntiä täydentävä tukimuoto. Kuljetusten tulee toimia mahdollisimman hyvin oppilaiden koulunkäyntiä tukien.

## 5.11 VAKUUTUKSET

Oppilaat ovat perusopetuslain 32 §:n nojalla järjestetyssä koulukuljetuksessa kunnan / kuljetuksen järjestäjän vastuulla. Kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkan aikana tapahtuvan tapaturman varalta. Liikennöitsijän liikennevakuutus korvaa vahingot, jotka ovat liikennöitsijän vastuulla.

Oppilaan koulumatka on reitti suorinta tietä kotoa kouluun ja takaisin. Tämä koskee myös kuljetuksessa olevia oppilaita. Koulumatkaksi ei katsota oppilaan poikkeamista koulureitiltä tai jos hän ei käytä ilmoitettua koulukuljetusta. Näissä tapauksissa oppilas toimii omalla / huoltajan vastuulla. Koulukuljetus on tarkoitettu ainoastaan kodin ja koulun välisiin matkoihin.

Vakuutus ei koske tilanteita, jossa oppilaan kuljetuksen järjestämiseksi on myönnetty kuljetus- tai saattoavustus huoltajalle. Perusopetuslain 34 §:n mukaan koulumatkalla sattuneen tapaturman hoito on kuitenkin oppilaalle maksuton.

Oppilaiden vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut, mutta ei esinevahinkoja. Mikäli sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Lievemmissä onnettomuuksissa liikennöitsijä on velvollinen tiedottamaan huoltajille tapahtuneesta.

## 6 ONGELMATILANTEET

### 6.1 AUTO EI SAAVU PYSÄKILLE

Erityisistä syistä voi joskus käydä niin, ettei linja-auto tai taksi pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Kuljettajan tulee ilmoittaa asiasta viipymättä vastaanottavalle koululle, josta voidaan mahdollisuuksien mukaan informoida asiasta eteenpäin huoltajille ja koulutuspalveluille vähintään Wilma-viestinnän kautta. Mikäli viivästys johtuu ajokaluston rikkoontumisesta, on liikennöitsijä velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen.

## 6.2 POIKKEUKSELLISET KELI- YMS. OLOSUHTEET

Huonojen keliolosuhteiden, työtaistelun tms. aiheuttamien poikkeustilanteiden sattuessa kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista. Näissä tapauksissa päätös oppilaan kouluun lähettämisestä on huoltajan vastuulla. Kuljettajalla on oikeus tehdä tilannekohtaiseen harkintaan perustuva päätös muuttaa koulukuljetusreittiä tai oppilaan nouto- tai jättöpaikkaa tilapäisesti liikenneturvallisuussyistä johtuen.

## 6.3 VAHINKO TAI ILKIVALTA

Huoltaja on velvollinen korvaamaan oppilaan kuljetuskalustolle aiheuttaman vahingon. Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja.

## 6.4 KADONNEET TAI UNOHTUNEET TAVARAT

Autoihin jääneitä löytötavaroita voi tiedustella suoraan kyseisen auton kuljettajalta tai liikennöitsijältä.

## 6.5 PALAUTE KULJETUKSEN LAADUSTA

Mikäli kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä, kirjallinen palaute osoitetaan liikennöitsijälle ja koulutusjohtajalle.

Jos on kyseessä yksittäistä oppilasta koskeva poikkeuksellinen tapahtuma tai jatkuva laiminlyönti, on syytä yksilöidä oppilas, tapahtuma-aika/ajat ja valituksen aihe. Oppilasta koskeva ilmoitus annetaan oppilaan kotikoulun rehtorille.

Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomista, tulee asianosaisten ottaa yhteyttä suoraan poliisiin.

## 7 LISÄTIETOJA

Lukuvuoden alkaessa aikataulu- ja reittitietoja sekä kuljetuksia hoitavien yrittäjien yhteystiedot julkaistaan kaupungin internet-sivuilla.

Muissa asioissa yhteyttä voi ottaa koulutusjohtajaan, p. 044 4806048 tai Yhtenäiskoulun koulusihteriin, p. 044 7581498 tai oman koulun rehtoriin:

- Yhtenäiskoulun rehtori, p. 040 7071344
- Yhtenäiskoulun apulaisrehtori, p. 040 7071330

- Sammelselän koulunjohtaja, p. 040 5956642
- Iisveden koulunjohtaja, p. 040 5695169
- Lempyyn koulunjohtaja, p. 044 7581424

Päiväkodeissa järjestetyn esiopetuksen oppilaiden asioissa ota yhteyttä varhaiskasvatusjohtajaan, p. 044 758 1404.

## 8 HYVÄKSYMINEN

Suonenjoen kaupungin koulukuljetusperiaatteet on hyväksytty koulutuslautakunnassa

- 18.1.2022 / 5§